

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja po petki:

na koju Mrež Avstro-Ogrke:	na Nemčijo:
celo leto skupaj naprej	K 60—
pol leta	30—
četrt leta	15—
na mesec	5:50 celo leto naprej

Vnosljivem gledo temenov se naj pritoči za odgovor dopisnic ali zemsta.
Upravnalstvo (spodaj, pritiče, levo). Knaljeva ulica št. 8, telefon št. 90.

Spartakus.

Dve leti je takrat trajala vojna spornih sužnjev. Hrabro so se borili, hrabro so podlegli. 60.000 jih je obležalo na bojnem polju, druge je dal Cassius pribit na križ. Gledalci so se vrnil domov in bili naprej, kar poprej, jedni gospodarji, drugi sužnji. Uprni vodja je izgubil bitko, imetek, življenje. Svojo moško čast je rešil. Skoro dvatisoč let pozneje so porabili, zlorabili plegovo ime zato, da uresničijo najbolj krvave sanje o proletarski diktaturi.

Nemčija še ni mirna. Z ogromno pogorišča se dviga dim. Pod peperom tli in mestoma se dvigne ognjen zabelj. Wilhelmshaven, Bremen, Požarji... Sem o proletarski diktaturi še dosjan. Vedno se še najdejo tisoči tisoči ljudi z niznem življenjem, ki bi se radi z orojjem v roki povpeli na višino, da bi samo za nekaj časa z vrha kupa mrtvih trupel videli v obhubljeno deželo, kjer oni gospodujejo, a drugi nosijo bremena...

Kako pravi komunistični manifest?

Delavci vseh dežela, združite se! Ničesar nimate izgubiti, a pridobiti imate svet!

Malokatera beseda je bila (vede ali nevede) toljikot in tako krivo razumljena, kakor ta-le. »Pridobiti svet. »Ekspropriacija. Danes, ko je v

sredi vseh strank, moderno

vojne dobičkarje, je ekspropriacija

prav poljuden pojim. Marx je govoril o procesu, ki počne vse delavce

popolno obabožanje, dokler ni ves

svet razdeljen v dva dela. Tu malo-

številli lastniki, tam vsi drugi... Od

za danes je poteklo 100 let in

se je morskevi prijetilo. Več

vredio od vseh prememb je pa spo-

janje, da je razvoj stvari ravno drža-

zen. Ne v obubožanje delavca in kop-

ali imetka, ampak v nasprotno smer

se razvija svet — in se bo po vojni s

toliko večjo brzino, kolikor potrebneje

je združevanje ljudi, kolikor globlje so

ustekane rane, ki jih je treba izlečiti.

Naša produkcija mora s hitrim kor-

kom priti do onega razvoja, kakor an-

gloška. Podjetja v last naroda, v last

širokih slojev; deloma potom delnic,

deloma potom direktno udeležbe delav-

ca; zaseben kapital pod državnim

nadzorstvom, tako, da je izkorisčanje

širokih slojev in srednjega stan izklju-

čeno. Lloyd George je med vojno na

način postavil vso angleško produc-

cijo pod trajni državni nadzor in zagot-

ovati zasebnemu kapitalu samo takovo-

zerni zmerni dobiček, t. i. 4% obresto-

vanje in majhen delež na dobičku, sku-

pih okrog 6 odstotkov, s čimer je ob-

jednem plačano tudi podjetnikovo

osebno sotrudništvo. Mi segamo sedaj

še le po veleposvetih. Zemlja je božja

in narodova, in vsak ima do nje pravico,

toda v redu, in ne vsak do vsega,

ampak le vsak do svojega dela. Naš

imeti bi se za komunistično obdeloval-

no polja zahvalil, saj mu je že sitnosti

»gmajne« dovoli. Delavec si je pred

vojno gradil organizacije, ki so mu osi-

gavale življenje, zdravje, zaslužek.

za branile pred konkurenco, a zidal si

je tudi svoje hiše. To je vzrast v soci-

alno, v skupno človekovo društveno

življenje na temelju zasebne lastnine.

To je propad marksizma, komunizma.

Ko so pred leti 1793, 1830, 1848 in

1871. Francoski stresali s sebe jarem

avtokracij, so enkrat tudi Nem-

ci stali. Vstali so, kakor zaspanci.

»Schlafmützenrevolution« so jo nazvali

znamenje je a širokih ruskih step za-

pahljal osti znani stepni veter, ki požge

travo in posuši vodo. Boljševizem je

zarežal skozi razbite okna in požgane

strehe. Pod carskim sistemom se je

rodila ta strašna volja, uničiti vse. In

ili so. Iz šum in močvar, vzdolj rek in

potokov, iz derevnje in predmestja, iz

klevov in delavnic in izpred Kremeljevih

wrat se je zbrala črna ljudi, ki niso imeli

izgubiti nič, a pridobiti vse. Njihov naj-

večji sovražnik je red. Na čelu so ljudje

— fanatici, teoretičarji, arrivisti, tribu-

ni, goljuti, norci, profiščniki — kdo ve.

Studenti, ljudstvo iz ghetta, vlačuge,

žurnalisti, advokati, popi, zdravniki.

Vsek drugi je žid. Za njimi mužik, de-

lavec, gorodov — vse, kar je brej

streglo, kidalo snez, vozilo s trojko, no-

silno bremena, stialo kosti za cara-ba-

tuško ob Zoltem morju, v Turkestani,

pod Plevno, v Karpatih in ob Beltu. Da

si vzemo svet, a ne, da ga razdelje z

drugimi, nego da ga obdrže, zmrcvarje

zgrevijo, da ga prevržejo, da si začgo

hišo nad glavo in se radujejo isker...

Nemocesa je moral biti carski pritisk.

Ce čitaš spomine kneza-revolucionarja Kropotkina, še nekoliko razumeš, kaže ves drug je bil ruski svet pred dve ma generacijama in s kakšno strašno silo je brez vsakega prehoda telebih v kratek roku 60 let iz samodržavlja v nekako konstitucijo in končno potom mobilizacijo vseh ljudi v popolno razsulo. Iz carskega terora v teror ulice, v rdeči teror, v teror neodgovorne, slepe, gluhe mase, ki misli, da se bori za svobodo, kadar pali, pleni, mori, zapira, sili, »burzazio« v numerirano delo. Salijapina k peči, 15letno devolko v prisilni zakon z vsemi in kmeta v nek agrarni falansterji, ki je gori od poizkusov naivečjega fantasta. Ne bomo zanikalni, da je vstalo iz krč svetov tudi mnogo mož, ki so bili ženili. Ali tam, kjer se morajo ženili voriti v oklepnih avtomobilih in plačevati svoje obrožene garde na debelo z rublji, brzitskem tvorničarsko sproti pripravljenim, tam je tudi ženjalnost neimenovanih organizatorjev, ki sledi Lenjinu in Trockemu, prekrata in premajha, da raztruje svet.

Poizkus, postavljen novembrov svetne revolucije, se doslej ni posrešil. Po celemi nemški obličutino sicer nekaj, kakor Španške bolezni v tleh. Toda to ni boljševizem. Razbili so se okovi, odpria se vrata, in s svojo novo svobodo že ne vemo, kaj početi. Nismo še shodili, ker se doslej nismo učili. Problemov je pa pred nami več za vsak dan, nego prej za celo leto. Socijaliziranje, valuta, uredivite države, ustave, naših pravic, blagovnega prometa in zopet v zopet: Pravic, svobode. Tega je treba mnogo, mnogo.

V Nemčiji so bili Rusiji sosedje, a ne nočnimi državni ustroji bratanci. Zelezna roka, bajonet, policija, Landrat. To zunanje ogrodje je vzdruževalo red, kazalo vsemu svetu o načinu vladanja, ki ga zovejo »kajizerizem«. Kajizer, to je moč, to je volja celega naroda, gospodaritvem vsem drugim, podjamiti si svet, brez onega ruskega milosrdja, brez ruske indolence. Tako hočem, tako moraš. Ko je kajizer poklical svoje čete — stranke ne poznam nobenih več, samo Nemci! — je šel za njim ves narod. Se le dve leti pozneje, ko je bila neuspeh kritičnemu očesu že jasen, so se šeli začuli prvi kritični glasovi s strani neodvisnih socialistov. Prej je glasovanje za vojne kredite bilo soglasno, takrat, ko so Belgija in Srbija dala svojo srčno kri vampirju...

Prišel je polom. Za polodom potres. Izginil je kajizer in kajizerizem, izginali so Landrati in hočrati, feldmaršali in feldgerhti, narod je tudi v Nemčiji vzel upravo v svoje roke. Toda že je tu reakcija na to osvobojenje. To pot od zdola. Mesto, sinov plemiških obitelji s starimi imeni ljudje podobni kajizeru v Rusiji, iz Berlin-Osta, iz predmestij, lukenji in kanalov, iz delavnic, kajem, rovov, suterenov; ljudje z ročnimi granatami in puškami, s krvavo podplutnimi očmi. Ljudje, ki nimajo izgubiti ničesar, a pridobiti svet. Clokev Clokev volk.

Ta narod sužnjev je vkljub tem doživel drugi pot svojo Schlämmtze-revolution. Vkljub razvalinam kraljevega gradu in raznih bombardiranih kasarn, vkljub stotisočem, ki se so hrbri borili po berlinskih ulicah. Spartacus je vstal priti svojemu tlačitelju. Nemški Spartacus mu je lizal roko, glasoval zanj in se le, ko je Foch postal Hindenburga in Kajizerja, ko sta delavstvo in meščanstvo poskušala zdrženje na politični in vojaški, je prisko do krvoprelijte. Ta ukaz kaže razliko med postopanjem jugoslovanskih oblasti in nastopom Nemcev na Koroškem, kjer se vsaka izjava za Jugoslavijo preprečuje z nasiljem. To prostost so zlorabilni elementi, ki žele nemir po vsem celi in ki jim prišli na pomoč del nemškega meščanstva.

Vsled napada na policijsko postajo in vojakom, ki so jih izvrgnili v obraz in se jih lotila brahialno, hoteč jim izviti puške iz rok. Tedaj je iz demonstrirajočih množica počel streli iz revolverja na vojake. Streli je zadel bajonet pod desetmetimi Vincencem Pinterjem tako, da je odstreljen, ko s silo priletel v glavo desetmetniku policijske straže Antonu Pučniku. Potem se je oddal iz množice na vojake še en streli, ki je šel in mimo ušes desetnika Lovrenca Sločca. Policijski stražniki, ki so bili z volaki vred hudo ogroženi, so večkrat pozvali množico, naj se umakne, sicer se bo rabilo oružje. Ko pa so se oddali streli in se je množica ruvala z vojaki za oružje, so vojaki v skrajnem silobranu naposled sami začeli streli, in sicer naprej v zrak, ko pa je množica še bolj pristekala ter je en civilist zaklical: »Nicht weichen, der Sieg ist unser!«

so ustrelili nekateri v smrtni nevarnosti s amibrez posebusaga po-

zdravja vseh dan zvezek, Slovenski mediji so presegli.

Imenili so skupino po ponujenem prostoru in sicer 1 novi visok ter

25 nov širok prostor: enak po 12 vin, dvakrat po 11 vin, trikrat po 10 vin.

Predno (enak prostor) 20 vin, parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev.

Pri voljnih imenicih po dogovoru.

Nisi izbralni naj poljijo surčino vedno **DRUGI** po zakusu. **DRUGI** je same piocene narote brez poskrte desarja se se moreno skriva sestri.

»Narodna Tiskarna« telefon št. 90.

»Slovenski Narod« velja v Ljubljani: dostavljen na dom ali če se bodi ponj: celo leto naprej K 58— 29— na mesec K 5—

četr leta naprej K 15— 29— na mes

peljal v Ljubljano na stotine uradnikov, častnikov, poduradnikov, delavcev, pomočnih mož, ki so potrebne pri poverjenstvih, pri zelenici, v vseh uradih, podjetjih in drugod. Vsi ti organizani naše samouprave morajo se sedaj potikati po hotelih, jesti po gostilnah, stanovati po dva in po tri, delati na poto sebi in drugim. Pri tem imajo svoje pohištvo po deželi, ali pa v Trstu, na Dunaju, v Gradu, sproge in deca žive v tujini ali pod okupacijo, denar gre na vse strani, počna in premosta zvezca je slab, rodbina izpostavljeni morda slab prehrani, večji draginji. Država blagajna, ki je sedaj naša blagajna, je potrebna varstvo. Denar ne sme brez potrebe skozi okno, kakor v Avstriji. Toda uradniku ali potomni mož, ki sedi tu in mora v goštino, pa še del mesečne plače pošilja rodbini, morda izplačati dijete, sicer ga izpostaviš ne samo stanovanjski, ampak tudi želodčni bedi.

Ze enkrat torej ne preostane drugo, nego poseči po sredstvu, ki ni samo ta političnih ozirov itak najpametnejša, ampak ki je naravnost čim najbolj priročna samobramba: V Ljubljani živi več stotin rodbin, ki jih je zasejala ranjka Avstrija med nas, sami kamni sa oni proslili nemški most do Jadranu. Samo rodbin bivših častnikov, od oborsta do lajtnanta, je nad sto, a nam nepotrebnih uradniških, od raznih hofratov doli, je več sto. Poleg tega imajo eni ravno najboljša stanovanja, moderno sidana, zračna, sveta, z balkoni, kopalnicami, mnogokrat v vrtovi. Poedinec sebe stanjuje v 4–6 sobah, nekatera stanovanja so že od 1914, zaprta, samo pohištvo se dolgočasi v njih. Deželna vlada je izdala naredbo, da so ta stanovanja porabijo in da jih morajo nepotrebeni ostaviti ter napraviti mesta našim ljudem in njihovim rodbinam. Mestni magistrat je bil vsled razmer prisiljen, da naredbo deželnih vlade izvrši. Tako je včeraj in danes nad 100 rodbin avstrijskih oficirjev dobilo službeno odpoved. Te dni pridejo nadaljnji na vrsto.

Razume se, da prizadetim ta naredba ni baš prijetna in vse kaj drugega ko dobrodošla. Tudi je prav verjetno, da bodo naši severni sosedje Avstriji zagnali zopet svoj tevtonski halo, vriščali o nasilju in kulturi ter slično. Pa ne pomaga nič. Ako bi mi hoteli uganjati narodno nestrpnost, — bilo je dovolj časa za to. Vsak ve, da nam ni bilo do tega in da ni nikdo na svetu svojih dednih sovražnikov tako z rokavimi božal, kakor ravno mi, — toda vsaka stvar ima svoje meje. Da bi mi spali na cesti in da bi naša država metalna otisnula skozi okno samo zato, ker se par sto rodbinam Avstrijeve ne ljubi in domov, ker je pri nas bolje, ceneje in mirneje, — to ne gre.

Naredba deželnih vlade in izvršilni postopek mestnega magistrata poskrabljam vseledega kot prvi začetek urejevanja naše stanovanjske mizerije, kot ukrep štedenja narodovega denarja in zdravja in kot korak k konsolidiranju na znotraj. Da se pri tem znebimo tudi še ljubeznejivih sosedov, ki so ostanili tu v pričakovjanju, da se vrnejo starši, — nam ne bo izvabilo niti ene solze.

Seveda se je batí enega: Mnogi od njih so v dolgih letih svojega tukajnjega več ali manj uspešnega delovanja dobili znanec pri nas samih. K njim bodo zdaj leteli, rotili, prosili in tarzali, nekteri, da se jim dovoli odlog, mesec, dva, dokler bo že šolac, ali pa dokler se ne uredi to ali ono. Iskali bodo protekajo, sklicevali se na Petra in Pavla, prosili obzirov, zahtevali za sebe izjemne.

S tem ne bo nič. Skupine njih dobre, ki jim popelje pohištvo preko meja, — seveda brez živil, kar se razume, — in neizprosno se morajo držati odpovednega roka. Za nikogar, pa tudi prav nikogar ne smo veljati prijateljstvo ali svaštvo, botrina ali kupčija. Služba ni družba. Ali izvedemo to nujno mero hitro in brez vsekoga obzira in protekcije, ali pa očakujemo i državno blagajno i stotine rodbinskih čestov in celih rodbin. Za Ljubljano morajo priti še druga mesta in trgi, čim prej, tem bolje.

Stanovanjska beda bo itak samo doloma in v najnajneje ublažena, in samo, ako isvedemo, kar smo začeli, brez sentimentalnosti in obzirov, kakor nam to narskuje trda potreba.

Ob agrarni reformi.

V vprašanju agrarne reforme vidi da do danes še velika nejasnost. Namen teh vrstic je, izvati tozadovno javno debato in pripomoci k razjasnjenju situacije.

V agrarni reformi moramo bistveno raziskovati med vprašanjem poljedelstva in vprašanjem gozdarstva.

Predvsem splošni vidiki.

V smislu današnjih zahtev najtma vsak človek možnost pridobiti si zemljo, vsak, kdo čuti v sebi potrebo po posesti zemlje in voljo jo obdelovati.

Siron naše jugoslovanske domovine imamo toliko neobdelane zemlje, ki

bih lahko redila ljudi, ki jo bodo obdelovali, da rešitev tega vprašanja ne bo težka. Naj se konštatira, katera posestva so prikladna za obdelovanje in niso obdelana. Posestnike tako zemlje naj se pozove, da jih pod državno kontrolo gledate načina razprodaje, glede kupcev in mogoča tudi cen, razprodajo. Vsak si bo lahko pridobil velik kos. Saj je znano, kako težko je ponekod z razprodajo, kako malo zanimanja ponekod, da se celo za slepo ceno dostikrat ni mogoče znebiti ali v najem dati kake dobre zemlje. Ne kратimo torej danes po nepotrebni posesti takim gospodarjem, ki efektivno obvladajo in vodijo svojo posest.

Daljni vidik mora biti: povzdržiti ali vsaj v zdravju in današnjo produkcijo.

Tozadovno imamo upoštevati razne faktore: izrablo človeških moči in zmožnosti, izboljšanje produkcijskih pogojev.

Premala zemljišča so postila delavno silo obitelji, ki jo je obdelovala neizrabljeno. Nepreglednost zemljišča vsled njega raztresnosti, nizka cena gospodarskih pridelkov, vsaj v razmerju proti industrijskim proizvodom, v zvezi z visokimi davki, visoko obrestno mero denarja itd., to so bili vzroki, ki so posamič ali skupno ubijali gospodarski položaj našega zemljiščnega stanu. V čast našemu kmetskemu stanu bodi omenjeno, da je bila malomarnost v gospodarstvu le redkokdaj vzrok propasti kmetov.

Glede velikosti posestva se je čulo že najrazličnejša mnenja. Medtem tudi, da naj ima vsak samo toliko zemlje, kolikor jo more z lastnim fizičnim delom svoje obitelji obdelati. Čulo se je tudi stališče, da naj vsak vsaj to producira, kar zemeljskih produktov konzumira.

Vsa ta mnenja ne odgovarjajo niti našim lokalnim razmeram, glede razmerja zemlje proti številu našega ljudstva, niti modernemu socijalnemu razvoju in so povsem nevzdržna.

Imeti moramo torej brezvonomo tudi večja posestva, ki bodo hraniла industrijsko delavstvo in ljudstvo po mestih, ki bodo producirala pridelke za eksport, koji ima za nas živiljenjsko važnost.

Poglejmo si gospodarja na kakem večjem posestvu. On mora biti poljedelec, živinorejec, sadjarjec, gozdar, žagar, trgovec vsaj za svoje lastne pridelke itd. To so velike zahteve, tu treba duševnega dela in če naj takemu posestniku ohranimo v svrhu povečanja proizvodnje zmožnost globokejševega pridelka, ga moramo oprostiti manuelnega dela vsaj v toliko, da mu damo priliko k duševnemu delu. Da pa bo njenega delavna sile v gospodarstvu izrabljena, potrebuje dovoli veliko posest. Možnosti in prilike izrabiti vso svojo fizično in duševno moč v stremljenju po povečanju proizvodnje, ne smemo nikomur kritati. Nastalo bo torej vprašanje, kje da naj bo meja in določitvi maksimalne velikosti posameznih kategorij posestva. V tem oziru so pojmi že dovolj razblistreni. Saj so vse večka, tudi največja gozdna in poljedelska posestva razdeljena na posamezne gospodarske enote in na teh primerih lahko vidimo, kake površine v primerjavi trudom posameznik lahko pregleda in obvlada. Tudi klasična dela gozdne literature nam dajo tu izčrpljiva pojasnila. (Robert Miklitz, forstliche Haushaltungskunde in dr.)

Le v krajih, kjer vladajo posebne razmere na primer, da se potrebuje svet za razvitek mest, industriji, naselbin, se bo moglo kršiti gori označeni princip.

Da preidem na gozdno vprašanje, naj omenim, da moramo biti tu posebno oprezni, ker si moremo malokrat tako hudo in trajno škodovati, kakor v tem vprašanju. Predvsem je zotovo, da se enotno maksimalno velikost za gozdno posest ne bo moglo določiti. Gozd v slabih legi, z malim prirastkom da manj posla, bo moral torej ostati v večjem kompleksu, kakor gozd v dobril legi z velikim prirastkom in mogočo intenzivno izrablo. Treba torej razločevati, kje da leže posestva. Tako je posebno v naših planinskih gozdih prirastek vsled neugodnega položaja majhen, medtem ko je v slavonskih ravninskih gozdih donos gozdov velik. Voditi nas bodo morebitno tu skušnje gozdarskih avtoritetov.

Moramo si biti dalje v svesti, da je gospodarjenje na malem gozdnom posestvu zdržano s silnimi težkočami. Posebno na gozdnih posestvih v gorskih in skalovitih krajih se poljaj faktor, ki odločilno vpliva na rentabiliteto gozda. Treba je ne samo les producirati, temveč ga tudi privesti do konzuma. Treba zadostne posesti, ki opravči in omogoči transportne naprave, ceste, žage itd. in neobhodna je tam zdržušča duševnega dela z zadostnimi gmožnimi sredstvi, z zadostno velikostjo posestva v roki enega gospodarja.

Enako je s proizvodijo lesa, s pospeševanjem proizvodnje zmožnosti gozdnih tal. Da se ta zmožnost očuva in pospeši, treba mnogoterih, globoko premisljenih ukrepov: da se pridobi za proizvodijo celo kraje, kjer se že sto in stoletja ni produciralo nikakoga lesa, treba gospodarja z neobhodno potrebnimi duševnimi in denarnimi sredstvi. Brez tega bi ostali mnogoteri kraji neproduktivni v neposredno škodo posameznika in posredno škodo skupnosti.

Razkosavanje večjih gozdnih posestev na male kose, kjer se ne bo moglo družiti duševno delo z zadostnimi denarnimi sredstvi, bi provzročilo pomajšanje gozdne proizvodnje, tako kar koper tudi mala posest ne bi morda v solodinem zadostiti drugim faktorjem,

ki vplivajo odločilno na gozdno rentabilite.

Cuvajmo se torej. Saj so naši razmeri zadnjih časov podobne da posmeni cestoča gozdarstvo dober del državno gospodarske samostojnosti, in da moramo vse storiti, da svoje gozdarstvo pospešimo.

Naj omenim končno načine, ki vedijo do socializacije gozdne posesti in to predvsem predloga da naj:

ali država prevzame velika gozdna posestva, ali pa da se veliko gozdno posest razdeli več ali manj enakomerno med ljudstvo.

Način socijalizacije da država prevzame v svojo last gozdove se mi zdi najnajvečje. Država, ki ne bo mogla nikdar brezplačno razlastiti gozdnih posestev si bode nakupa vefiskske dolgove; s tem bude podrazilna denar in otežkoča razmere na denarnem trgu, ko bude vendar naš kmet nujno potreboval po ceni denar. Ker je obrat pri državi vsled splošnih človeških slabosti vedno dražji kakor pri posameznem gospodarju, v posestva investirani denar državi ne bude nosil obresti, ki jih bodo morala plačevati država za sposojeni kapital. V tem oziru torej izgleda niso ugoden.

Ostane razdelitev med ljudstvo.

Iz predloženega je videti, katere meje razkosovanje posestev ne bi smelo prekoračiti, če se naj občuva splošno državno korist.

Načini razdelitve so mnogoteri. Za državo vsekakor najboljši je dotični, ki provzroča najmanj težkoč v obratu, ki se najbolje prilagodi naravnemu razvoju. Tu bi morala država, ali od države za to pooblaščeni, pod njenim kontrolo stojec konzorcij prevzeti vlogo posredovalca.

V splošnem pa se čuvajmo nevarne spremljevalca globokih problemov, ki so danes na dnevnem redu — zavisti: »Ne želi svojega bližnjega blaga«. Zahtevajmo pridobitno možnost za vsakogar, ki je zmožen in marljiv, odpravimo privilegije in pojedino brez zavisti ravno, trudopolno, pa hvaležno pot, ki vodi proti gospodarskemu pravčnemu posamezniku. S tem budem kmeti, naši domovini in državi.

In tem Osojskim jezerom hoče pobiti vse naš argumente, zgodovinsko in naravnopravne, in zakaj? Omenil sem v člankih, da se naša meja približa des planine Gorlico poenikeemu Osojskemu jezeru, ob česar brogu v Osojah podvajajo kosti »muta osojskega«, — torej koček naše kulturne zgodovine! In kaj pravi Wutte k temu? Da mi Slovenci iz naslova te nerezilne legende sahtevamo Koroško zase!

G. dr. Wutte, oprostite mi, da vam moram reči v brič, da je tako polemizirano — nepočeno in smešno! Ali je legenda o kralju Boleslavu resnična ali ne, to je čisto vaseno, vsaj bi bil lahko v Osojah pokopan tudi cesar kajtaki in bi pač nikomur ne padlo v glavo, reklamirati radi tega Koroško za Kitajce in naslova kulturne zgodovine Toda Osoje, dasi danes ponemčene, so staroslovenski kraj. To nam kaže nujno krasno slovensko ime; ali da imenujete Osoje — »Ossiach« kot »deutsch deutscher Ort«, — dovolite mi, da se vam moramo snejeti. Ali vas pri imenu »Osoje« — Ossiach« nič ne šegeče v učenih? Vaš nemški kraj nimajo tako lepih imen.

Ako bi se Nemci z nami hoteli prekatki, ali je Smartin, Sv. Tomaž in kaj podobnega nemškega izvora, bi se dalo resno govoriti. Eventuelno bi, kaj bi ljudstvo danes tam več ne govorilo slovenski, privlekli na dan kakate stare urbarje. Toda narod sam je početnejši, nego njegovi inteligenți: pridejal je sam tem internacionallnim imenom vam neprijetno besedo »Windisch« (Windisch St. Michael, Windisch St. Thomas itd.) ter užgal tem krajem sam pečat njihove slovanske preteklosti, in tega jin ali mogla izbrisati niti nasilna germanizacija. Vsaj bi vi krstili te kraje, bi se jim gotovo reklo »Deutsch St. Michael, Deutsch St. Thomas« itd.

V splošnem pa se čuvajmo nevarne spremljevalca globokih problemov, ki so danes na dnevnem redu — zavisti: »Ne želi svojega bližnjega blaga«. Zahtevajmo pridobitno možnost za vsakogar, ki je zmožen in marljiv, odpravimo privilegije in pojedino brez zavisti ravno, trudopolno, pa hvaležno pot, ki vodi proti gospodarskemu pravčnemu posamezniku. Vaš prišni nemški narod in tudi naše poturice vas puščajo v tem nepočetenem boju s una svetim mečem — nezarmo na edini...

Pa kdo se bo o tem z vami prekal, ko vas celo krajevna imena pravgori pod Velikim Kiekom kakor Gorice in znamenje »znanstvena raziskovanja takto neusmiljeno grdo in kruto desvirajo?«

»Die Behauptung dr. Oblaka, dass Kärntens einmal durchwegs slovenisch war, ist nur bis zu einem gewissen Grade richtig.« Na to smelo in slovensko izjavljaj:

Ako enkrat prizna koroški Nemec Slovencu, da ima »bis zu einem gewissen Grade« prav, potem lahko Slovenec z mirno vestjo položi devet svetih prizjev, da je govoril čisto in popolno resno.

In zakaj le »bis zu einem gewissen Grade«? Zato, ker nam spricuje tako, — pravi takoj naš dr. W. — Urbanji in 15 (!) stoletja, glasom katerih so prišli na Koroško »angelockt durch die vielen brauchbaren Wasserkräfte und den natürlichen Erzreichtum des Landes« (aha!) — in tudi od bambičkih skofov »poslanec nemški kolonisti, ki so vatanovili mesta in trga, katerih Slovenci kot agri-kulturni narod sploh niso imeli in od koder so »širilicëti nesobični kolonisti svojo kulturo in blagostanje«. Torej — g. W., zdaj smo pa vkljupi z resnicijo! Dr. W. črta kar celo zgodovino od 15. stoletja nazaj in pravi, da prebivajo na Koroškom v tarih »so od nekdaj« (sd. od 15. stoletja) Nemci, »angelockt« po vodnih silah itd. Dovolite vprašanje: kaj pa je bilo v teh krajih pred 15. stoletjem? To čisto dobro ve tudi zgodovinar Wutte, vsaj stoji že v vsaki šolski zgodovini, da so bili Slovenci že v 6. stoletju avtohotni narod v celoti slovenskem Kotaniju. Seveda, ako se začne za takega koroškega politika - učenjaka zgodovina še s petnajstim stoletjem, — potem je pa težko s takimi gospodarji govoriti. Ali pa mi pravzaprav kaj drugega trdim, kakor g. Wutte? Razlika je pa edina ta, da imenujemo mi tisto raznoredovanje in nasilstvo, ki je imelo zlasti od 15. stoletja naprej svoj izvor v mestih, — germanizacije, oni pa — »širjenje kulture in blagostanja«. In pa: da se naša zgodovina pričenja same nekaj stoletij poprej nego Wuttejeva in nemških kulturonosecev ...

Končno se gospod dr. W. že osmoli in se spravi na volilca Gumplovicza. Nič ne rečem, pravil, da bi ne bil učenjak, toda jas (dr. W.) mu postavim nasproti profesorja politične geografije Fridricha Ratzelna — (kaj je Gumplovic proti temu Ratzelnu! Revez!), — ki pravi: »Es gibt ein Mindestmaß von Grenzvorstufen unter das eine Macht, die sich nicht selbst aufgibt, nicht heruntergedrückt werden kann und soll« Bravo, gospod Wutte, bravo, gospod Ratzel! Ta »Macht« smo namreč mi, — naša Jugoslavija!

v vsakem slučaju zločin proti državni vojni sili, spada torej pred prečki sod ter zasluži le smrtno kazno. Po tem receptu je bila potem resnično usmrčena celo vrsta vojnih ujetnikov. — dokler ni to na Duhu zbudilo nevolje in strahu pred režisijo (t. j. pred istim krvolostvom na italijanski strani). Dolgočelo se je tedaj, da se mora vsaka smrtna obsooba vojnih ujetnikov predložiti cesarju v potrebitve.

Pismo iz Marlboro.

Vse smo pričakovali od naših štajerskih Nemcev. Pa da si bodo prosluge Henrika Wastiana še enkrat za političnega vodja postavili, tega pa ne. Mi se nismo nikdar za nepomembno osebico Wastianovo, tega »moža brez poklicke«, kakor ga mariborski solidni meščani imenujejo, radi petali. Celotno takrat, ko so ga nemški listi pod upravom Einspinnerjevimi trgali ter ka je firma Leuschner & Lubensky neusmisljeno preganjala radi nekih knjig, ki jih je zmanjkalo v trgovini in so se naše v stanovanju Wastianovem, so slovenski listi taktno molčali. Molčali smo tudi takrat, ko je sodišče Wastiana oprostilo in je tista oprostitev bila tako stajana, da je mariborski župan dr. Schmiederer sprejet na novo voljenega podžupana z besedami: »Sie werden doch wissen, was Sie zu tun haben.« Molčali smo tudi po tem, ko je vsekod tega ta patron položil državnoborski in občinski mandat in se pogrenzel v zelo zaslzeno privatno temoto. Njegovi rokici so ga gotovo poznali in mazato že leta 1913, pripravili politično smrt.

Ali sedaj da ne moremo in ne seme močati. Ta možiček, ki ni še nikdar ni storil za mariborskoborčino, ki niti ni pristojen v to mesto, katero, kakor znano, ni imelo nikdar srče pri izberi svojih poslanec, misli, da je pozabljena njegova preteklost in se vsiljuje povsodi kot nekakšen zastopnik mesta mariborskega. V zadnjem času pa je čutil potrebo, v Gradcu aranžirati komedijo interpelacije in naročenega odgovora dr. Kaana, v katerih sta da dva z vsemi mogočimi lažmi in potvarjanjem resnice blatala slovenski narod, slovenske oblasti in slovensko vojaštvo v nekdaj štajerski, sedaj jugoslovanski pokrajini.

Gospoda dr. Kaana poznamo kot trdovnočna nasprotinka, a kot mož, s katerim se da na pošten način — Anglež bi rekel gentlemanlik — govori ti. A k tej držbi mu ne častitamo. Mislimo, da ga je le agitacija nlegovega tovariša in strah, da izgubi popularnost mej nemški nacionalci, zapeljal v tisti poprek pripravljeni in aranžirani odgovor, katerega je govoril pri znamen nemškem zborovanju v Gradcu. Če pa je bilo to premišljeno, potem je to najjasnejši dokaz, da ljudi te vrste in z graskimi klikami nikdar ne bo mogoče pametnega miru, da ne bomo mogli tudi v poznejšem času priti do tega, da bi uvedli primerne gospodarske in trgovske medsebojne razmere in skušali z sporazumevanjem zdraviti kolikor mogoče od vojne zasekanje strašne rane.

Kaj pa se je zgodilo, da simulirata dva junaka takšno razburjenost. — Kdo primerja razmere v nemških mestih z razmerami v Mariboru, ta mora pritrditi, da je tu tak red, kakor v malokaterem mestu. Nilenem Nemec ne more trditi, da se mu je v tem času, odkar so vzelj Slovenci upravo v vojaško oblast v roke, zgodilo kaj hudega. Nemci navajajo slučaj Gungel in Girstmayer pa, znan mož po svojem je bil vojak, in je vedel, kaj ga čaka. Če ne uboga vojaka na patrolji, ampak ga celo z grdim psovjanjem napade. Girstmayer pa znan mož po svojem čezku, je storil to napako, da se je s pijačnim vojakom spustil v prepri in pri tem izgubil življenje. Nikjer ni našlo nobenega nacionalnega motiva na naši strani. In vendar se je držil pastor Mahnert na pokopališču hujskati proti državnosti Jugoslavije, kakor če bi ta v kakšni zvezi s smrto teh nemrodnih ljudi.

Kako pa bi si Nemci zeleli gospodarstvo v mestu in okolici, pokazali so dovolj leta 1914, ko jim ga ni bilo večje razvabave in srče, kakor če so mogli pocestah oploviti in ospovati zvezane in od žandarjev tirane rodolubite: ti junaki, ki so se vsi po vrsti od dr. Orosla do Wastiana balli vojaške službe, kakor hudički krži ter so s pomočjo pritisnika klijuk tudi hrabro oprostili se prelivanja svoje dragocene krvi.

Tako je bilo tudi preteklo leto. Med letom so se pod varstvom policije mazali slovenski napis, nato je počeli strel v hiso Ciril-Metodove tiskarne, kjer je zboroval narodni svet, dan za dan se so pobijale šipe in boge, kakor da leč bi šlo tako dalje, če ne bi bila Slovencev pravočasno potprezljivost minila. Danes je to mir in red, mesto je postal to, kar bi moral biti od nekdaj, očajala se je že trgovina in aprovizacija funkcjonira, kakor nikoli poprej. Ni več mogoče, kridatarjem, ki bi vohali okoli »rotovčarja« založiti dejanje za nakup dragih hiš in lepih goric, uradniki si ne hodijo nakupovati vil, a mesto pa tudi ne dela dolgov, kakor pod Schmiedererjem, ko se je samo pri aprovizaciji napravilo deficit nad 1 milijon, a meščani razen rotovčkih gospodov, so bili pri tem lačni.

Pametni Mariborčani so zadovoljni z novo ureditvijo občinskih razmer in govorijo je Wastian najmanje poklican zahtevati kakšno izpremembo. Ce pa takrat može s svojim omadeževanim stolom hočejo v boj proti poštemenim slovenskim možem in osobito proti našemu vojaštu, potem jim kličemo: Ne hajte vi, častivredni Brutusi, inače se sam kogje obrneti. Naša ljudstvo je sko-

teh provokacij. V celotni okolici vro ta mi ne bomo prevzemali odgovornosti, če nam ne bo več pomiriti naši slovenski mas, ki leže okoli Maribora in Ptuja. Apeliramo na mirne in poštene Nemce in ne na intrizanta Wastiana in njegovo nizkotno kitko.

Ferdinand Seidl:

Rod naj se potegne pravična državna meja med Jugoslavijo in Italijo?

(Daleje.)

Razvodnica od Trbiža (Zabnice) preko Triglava in Snežnika tudi v minolosti ni bila nikdar politična meja.

Zlasti v južni polovici to ni bila, kajti onda, to je med Nanosom in Snežnikom, je prevažna prometna pot, ki vodi iz vzhodnoalpskih in obdonavskih dežel do Adrijanskega morja in v Italijo. Med obe planoti je nameščen pri Postojni vrezan prelaz (menda nekdanja nadzemelska struga Pivke), ki vodi od Ljubljanske kotline proti glavnemu kraljaku razvodnički ob Vremščici. Ta razvodnica je prehodna na obeh koncih Vremščice: na severozapadnem pri Razdremu in na jugovzhodnem pri Semperu. Cestni prehod pri Razdremu vodi v Vipavsko dolino in dalje v Italijo, služi pa dandanes le lokalnemu prometu. Prehod mimo Postojne pri Semperu pa je velevažna prometna pot, ki odpira izhod na štiri strani. Poslužuje se ga poleg državne ceste tudi glavna, dvotvorna železnica. Na razvodnici pri Semperu se cepta cesta na železnici na dvoje: edna veja vodi od tu v velevažno pristaniško trgovsko mesto Trst, druga v slično, le manjše mesto Reka. Od proge Semeoter - Trst se odcepila pri Dlavči stranska železnica in vodi preko vse Istre v pristaniško mesto Puli, in od še niže in bliže morju ležeče točke pri Nabrežini je speljana železnica v Gorico in dalje v Italijo.

Nekdanja rimska država se ni posluževala za prehod iz Italije v obdonavske dežele toliko prehoda pri Postojni, temveč više ležečega prehoda med Hruško in Trnovsko planoto pri Colu in Podkraju (797 m). Dandanes se ondenejši prehod rabi samo v domaćem prometu.

Odkar je z rimske države nehal politični vpliv Italije na obdonavje, so ves čas bili vsi trije prehodi čez razvodnico v območju Slovencev, ki so ondi naseljeni nad tisoč let kompaktno ob obeh straneh razvodne čete Triglav-Snežnik, tako da cela tretjina slovenskega naroda viba ob ne jadranski strani. Ob vseh izpremembah, ki so se v tisočletni zgodovini vrstile, se nikdar ni kazala potreba pa tudi ne možnost, da bi se tu postavila državna meja. Dandanes, pri ogromnem prometu, ki gre ob normalnih razmerah mimo Sempera v Trst, v Puli, Gorico in Italijo in nasprotsno, bi bila državna meja, ki bi v bližini Trsta prekinjala promet, neznotna ovira. Promet s Trstem je bil pred vnoj že tolik, da so zgradili leta 1906 drugo železniško zvezo s Trstem, ki prekorača razvodje Triglav-Snežnik pri Podbrdu po podzemski poti s prodorom Boh. Bistrica - Podbrdo. Ta železnica teče od Podbrda nadalje večjim delom ozemlja Goriške mimo Gorice proti Trstu in dokazuje obledenim s prej imenovanimi programi, ki vodijo od Sempera proti morju, da s prometnega stališča tvorijo Kranjska, Goriška, Trst in Istra ne ločljivo enoto.

Z vojaško - obrambenega stališča je treba na razvodnici Triglav-Snežnik, kakor s prometnega ločiti severno alpsko polovico od južne srednjegorske. Razvodje v Triglavovem vgorju in v istini pomenja ogromen, težko prehoden zid. Sosednji oddelek v Idrijskem srednjem gorovju in do Nanosa je prehoden le po gorskih cestah (čez Podbrdo, čez Škofiji vrh pri Cerknem, pri Spodnji Idriji, preko Hotedlječke in pri Podkraju). Južna polovica razvodnice Triglav - Snežnik pa je potegnjena preko široke kraške planote in nanje nastavljeni višin srednjegorskogega značaja, tako da nimajo kar nič oblike normalne razvodnice na vladajočem gorskem grebenu. Zlasti pri važnem železniškem prehodu pri Semperu se prostira zemeljsko površje še široko ob obeh straneh razvodnice v isti oblikah in v isti višinski izobrazbi. Na Krusu niti lehko ne zapazimo, da stojimo na razvodnici. Pri Semperu teče železnica v višini 590 m preko razvodnice na 40 km dolgi poti do razvodnice le za 290 m, na enako dolgi poti od Logatca (481 m) ob Ljubljanski kotlini se dvigne celo le za 110 m! Ko je (po poročilih časnika) italijanski častnik s svojim oddelkom po 29. oktobra 1918 zasedal okupacijsko ozemlje do razvodnice, je prišel preko Logatca, to je 40 km od razvodnice pri Semperu. Ko ga je ondaj ustavil srbski častnik, mu je odgovoril, da se ne zaveda, da je prekorčil razvodnico na demarkacijsko četo. Ta del razvodnice pač ne more biti posebega strategičnega pomena!

Ako kdo imenuje razvodnico Triglav - Nanos - Snežnik prirodno mejo Italije, tedaj smemo upravljati podobno, da ji manjko svojstva za tako naziranje. Gorenja Soška dolina z Bovcem leži na adrijski strani razvodnice, torej bi pripadla Italiji. Toda kdo stoji v Bovcu sredi med nebotičnim obokom vrhov in osameščenim

skom podzemjem, sploh nima občutka, da stoji v Italiji. Intakto ne, ako stoji na jadranski strani razvodnice pri Semperu na skopem kraskem svetu v siloviti kraški burli. Istina je, da se v Julskih Alpah prostira ob obeh straneh razvodnice isti alpski svet — ne pa na tej strani Italija, na drugi pa alpska priroda. In pri Semperu imamo istotno na obeh straneh razvodne četedalec na okoli isti kraški svet. V Alpah pa kakor tudi na Krasu viba ob obenjenih straneh isto jugoslovansko ljudstvo. Treba je iti 50 km daleč od razvodnice proti zapadu, dokler zadenemo na strnjeno italijansko naseljitev; ondi pa čutimo na Beneški ravni, da smo v istini na italijanskih tleh. Ondi viba italijansko ljudstvo s svojo govorico, svojimi šegami in svojimi poljedelstvom, ondi vlaža milo italijansko podnebje.

(Daleje prihodnjic.)

Ostanek preteklosti.

Učitelj z dežele nam piše:

»Slovenski Narod« pričuje v svoji 24. številki okrožnico, ki jo je povodom ureditve učiteljskih plač razposlalo poverjenstvo za uk in bogočastje vsem vodstvom ljudskih in ravnateljstvom meščanskih šol.

Cinjenica, da je okrožnica zašla v javnost, izziva par odkritosrčnih besedi.

Okrožnica je pisana v tonu, kakor da bi se bila z ureditvijo učiteljskih plač izkazala učiteljstvu kakša milost. Kdor to misli, temu povemo, da odločno odklanjam vsako milost! S tem, da so uredile naše plače, je narod storil se svojo dolžnost, katere se dodelišči v desetletju, navedenem zavedajo načelom, da je načelom, da se zadržava v tem tevtonskem gnezdu z našim imenom. Pri tem pravijo, da je to »Rache für Marburg«. Ker smo torej zavrnili jedno nesramnost, ram iz »mačevanja« prizadenejo drugo. Naše dijake, ki si sami ne žele družega, da se čimprej rešijo mesta prenapetih profesorjev, vlačug v lodnastih kriplih in s prevelikimi čevljimi, spisovarij in razskapljanju buršakov, piva in orna pameti, ki se razvija po »tagblatu«, te naše dijake torej, ki so v Gradcu samo, da absolvirajo zadnji semestri, so zarli, da se mačnejo, ker nismo nemškim kolonistom v Mariboru dovolili uganjati v naši kraljevini avstrijsko frankfurtersko. Zadeva kriči po odpomočki. Mi povsem zaupamo v vladu in smo trdno prepričani, da bo varovala naš ugled in interes. Če gradski purgari s svojim Wohlfahrtsausschusom vred takoj ne izpuste raščnih ljudi in sicer povsem in brez nadaljnih nadlegovanj, le treba, da se med domačimi Nemci — saj niti je se nekaj tu, in to ravno primerih — izbere jednako število, kakor naših v Gradcu, in da jih doleti ista usoda, ista konfinacija. Ce so že začetkom vojne bili samo naši konfinirani, naj bodo sedaj vsaj tudi oni. Ljubljanskim konfiniramencem treba odvzet svobodo kretanja, dopisovanja, telefoniiranja itd., sploh vsako možnost občevanja z občinstvom.

Okrožnica opominja učiteljstvo, naj odšteje, ko je rešeno materialnih skrbki, posveti kar najintenzivneje vse svoje moči svojemu visokemu in neizredno važnemu zvanju.

Javnost bi mogla iz tega sklepali, da učiteljstvo doslej tega ni storilo. Narod je doslej omalovajeval šolo, včasih celo mrzel učiteljstvo. Učiteljstvo pa je klinjivalo narodu: dasi se stradano, raztrgano in prezirano, se je trdilo, da povzdigne ljudsko izobrazbo. Kdor je tako načen, da misli, da so vsaj takozvani kulturni delavci znali ceniti nesobično, pozitivno delo učiteljstva, naj bere dela naših najboljših pripovednikov! V naši literaturi kar mrgoli učiteljskih karikatur, »Domovina, ti si takški vlačuga; kdor te ljubi, ga zasmahuje!«

Baje tudi nekaterim uradnikom in profesorjem ni prav, da so se uredile učiteljske plače. Umemo, da je to nerazpoloženje, ki je itak redko, pač samo prehoden.

Po našem mnenju je bil članek oziroma dopis namenjen le za interno uporabo pri učiteljskih konferencah. Zakaj pa, po čegavi zaslugi je našel svojo pot v politične dnevnike, ne vemo. Čutimo pa vso ponizevahnost očetovnega stroščeta nauka: »Kupil sem ti nova hlače, da ne boš več kazal stramote! Olej, da ne sedeš v mlako!« Učiteljstvo tudi v našihi časih ni delalo svojemu stanu nečasti. Delalo je, ko je bilo v sled kričajo prejšnjih narodovih voditeljev napold mrtvo v vrhuteku še zaničevano, pa bo delalo tudi osteti — a ne rad in dolnih plač! Ko bi bilo učiteljstvo določeni del delalo sorazmerno s svojo plačo, bi bil danes naš narod — narod po polnih analfabetov!

Politične vesti.

ZABADANJE.

»Vidno Pribičevič, nevidno pa njevi prijatelji v ministrstvu v Beogradu in pri novi vladi v Ljubljani, sučejo krmino ladje našo komaj zgrajenih in nekonsolidirane države v smer anarhije in politič - socialne revolucije...«

Tako pričenja sobotni »Naprek« filipko. Naveže na Pribičeviča, da lahko udari »njegove prijatelje v ministrstvu in novi vladi«, dr. Kramerja in dr. Žerjava. Z njim seveda vso Jugoslovansko - demokratisko ali, kakor se rad izraža, »liberalno« stranko. Članek gre tako daleč, da govorí o »orientisti Balkanskemu Pribičeviču« in Kramerju in končno »ne grozi z revolucijo. Samo napovedujejo, da pa... nilo«

(Notica je bila napisana, predno smo doznali za ultimatum Gradcu.)

— Radić — »šlački kralj bez krune«. Neki dun. šmok od »N. Wiener Journala« je zopet dobil intervju od Stjepana Radića. V svojem listu ga opisuje v izrahih, kakor so svoječajo posmni komorniki govorili o nemških vladarjih. »Kadar on govor, angelji molče.« Desetčosi bi morali bjeti nad njegovo glavo in ga čuvati. »Radić je Brutus in Napoleon, ljudski tribun in pesnik, govornik in bohem. Ali bo končal na predsedniškem stolcu Radić pa ne bo svršil, ostane samo se — ne ravno vislice, dovolj je, če se ta človek preživi z dobo, ki je, kakor sedanja, jedina zmožna, da dvigne podobne urecene, a ognjene karakterje iz obične mase do političnega značaja. Na Hrvaškem se sedaj privrak udeležujejo široke mase političnega življenja; prej se je zanje le maločko brigal, niti volilne pravice niso imeli. Sedaj prihajajo na politično pozornico brez šole, brez vzgoje, brez organizacije, opisane z raznimi nerazumljenimi gesli, potresene v svetovnem polomu, social. nezadovoljne, v svobodi, ki ne čuti nikake brzde reda. Ni čuda, če gledamo s skrbi, kako se razni politični spekulanti počaščajo nezačušnega vodstva v tem delu naše domovine. Radić je med njimi morda najopasnejši. Najslabši gotovo ni.

— Zveza narodov. General Smuts je pred kratkim izdal brošuro: »The League of Nations. A programme for the Peace Conference. (Zveza narodov. Program za mirovno konferenco.) V njem pravi: Mirovna konferenca mora smatrati samo sebe za predhodnico Zvezze narodov in izdelati njenou funkcijo, organizacijo in program. Natača Zveze: Nobena zmagovita država ne smre anektirati

Presesec, so odposlali ameriški kapitisti svojega zaupnika na Dunaj, da stopi z merodajnimi krogom v stike z radi ustanovitve konzorcija za izrabu vodnih sil v Nemški Avstriji. Pogajanja se prično že prihodnje dni.

Praga, 31. januarja. (Lj. kor. ur.) (Brezično.) Kakor se poroča, so se izjavite entente vlade pripravljene, kreirati dunijski občini nosilna živila, tako da začasno izostane nameravano dolarsko posojilo dunijske občine.

★

Pariz, 31. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Z ozirom na zopetno zasedbo Alzacije - Lorene po Francozih priobčuje današnji uradni list na redbo ministrskega predsednika, da od 1. februarja naprej velja za to ozemlje francoski obmejno - carinski tarif. Tem je vzhodna meja proti Švici zoper edprta. Promet z Nemčijo ostane severa zaprt, izvzemši v onih izjemah, ki so bile objavljene pred kratkim.

Berlin, 1. februarja. (Lj. kor. ur.) Glasom dun. kor. urada poroča: Glasom vesterjaj v odsek zbornice, da zavezniki ne prikrivajo boljševiško nevarnost, ki se v Nemčiji vedno boli širi. Vsled tega je mogoče, da bodo zavezniki privoliti, da se mirovna pogajanja začno že prej.

Pariz, 1. februarja. (Lj. kor. ur.) Glasom dun. kor. urada poroča: Glasom vesterjaj v odsek zbornice, da je Pichon včeraj izjavil v odseku zbornice, da zavezniki ne prikrivajo boljševiško nevarnost, ki se v Nemčiji vedno boli širi. Vsled tega je mogoče, da bodo zavezniki privoliti, da se mirovna pogajanja začno že prej.

Pariz, 31. januarja. (Lj. k. u. Brezično.) Dalmatinški dopisni urad poroča: Potrjuje se vest, da bo Wilson odpotoval 15. februarja iz Francoske v Ameriko, kjer bo predsedoval Kongresu. V Ameriki bo postal le malo časa ter se bo vrnil v Evropo na mirovno konferenco. Niegova odsotnost iz Pariza ne bo trajala dalje kot 3 tedne. Lloyd George bo odpotoval na Angleško, kamor ga zovejo državni posli. Iz istih razlogov se bo vrnil tudi Orlando v Italijo.

Mirovna konferenca se bo klub Wilsonovi odsotnosti nadaljevala. Večina posameznih odborov je določena in bodo pričeli z razpravami o raznih problemih, ki spadajo v njihov delokrok.

Curih, 1. februarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: »Corriere della Sera« poroča, da se je Italija odpovedala svojim aspiracijam po dalmatinški obali.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Predsednik Wilson, ministri Anglie, Francije in Italije ter zastopniki Japonske so se včeraj ob 3. popoldne sestali k seji. Zasišali so zastopnike večjih, ki tvorijo medzvezniško komisijo, določeno za Poljsko. Sporočili so jim svoje nazore, ki so si jih ustvarili, potem ko so zasišali zastopnike Poljske in Čehoslovaške republike glede obratovanja v industrijskem okolišu tešinskem. Na podlagi poročila, ki sta ga v imenu svojih tovaršev poslala Nourens in Botha, so ministri zveznih držav sklenili, odpolati zastopnike v Tešinu, da zagotove v sporazumu z Čehoslovački in Poljski mirno obratovanje v tem okolišu, dokler mirovna konferenca ne reši preporne ozemlje. Delegati so nato poslušali izvajanje romunskih in jugoslovanskih interesov in pravic do temešvarskega Banata. Romunsko vlado sta zastopala Bratiščan in Misu, našo vlado pa Trnabič, Pašić in Vesnič.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Prva seja tretjega zasedanja splošnega odseka za prehrano, je bila v soboto pod predsedstvom ministra Clementela. Razmotrili so organizacijo ozemlja na levem bregu Rena, ki so ga zasede entente armade. Ukrepljen je vse potrebno, da se razdeli živila med vojne vitezne, ki so se ostali v Nemčiji.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Komisija za mednarodno delavsko zakonodajo se je dopoldne sestala k seji. Minister za javna dela je otvoril sejo z govorom, kjer je dejal, da bo konferenca imela načelno ustvari mednarodni delavski temeljni zakon in zagotoviti njegovo izvedbo. Za predsednika te komisije je bil izvoljen Gompers.

Berlin, 1. februarja. (Lj. k. u.) »Tmes« pišejo, da so korespondenčni krogi nastopnika nazora o zvezni narodov: Zvezni narodov zavzema v programu konference prvo mesto. Poimenovanje varstvo za teritorialno nedotakljivost svojih članov, progresivno zmanjšanje oboroževanja, nadzorstvo nad zasebnimi podjetji oboroževalne industrije, organizacija prisilnih sredstev zoper narode, ki bi samovoljno hoteli motiti svetovni mir, in odpravo tajnih zvez.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poročajo ondanski listi: »Times« izjavlja iz Washingtona, da te komisija poslavane zbirnice za prileganje uzgodno resila zakonski načrt, ki zabranjuje priseljevanje v Ameriko za dobe štirih let po podpisu mirovne pogodbe. Komisija je dobila poročilo, da v Evropi čaka nekaj stotisoč ljudi, da se vrnijo v Ameriko, med njimi tudi mnogo Nemcev. Zakonski načrt vsebuje mnogo izjem za gotove osebe. Tudi se ne nanaša na Kanado, Novo Fundlandijo in Mehiko.

Frankfurt ob Meni, 31. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Glasom vesterjaj v odsek zbornice, da se včeraj poslavane zbirnice za prileganje uzgodno resila zakonski načrt, ki zabranjuje priseljevanje v Ameriko za dobe štirih let po podpisu mirovne pogodbe. Komisija je dobila poročilo, da v Evropi čaka nekaj stotisoč ljudi, da se vrnijo v Ameriko, med njimi tudi mnogo Nemcev. Zakonski načrt vsebuje mnogo izjem za gotove osebe. Tudi se ne nanaša na Kanado, Novo Fundlandijo in Mehiko.

Berlin, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odločitev država, ki je na tem način interesirana. Mandat za Mezonotamijo se bo ponudil angleški vladi, ki bo odgovorna za upravo v tem delu.

Pariz, 1. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Odločitev mirovne konference glede nemških kolonij. Mezonotamie in Sirija je provozirana in sedaj ne zahteva drugere, kakor da sprejme to odloč

očnih teh ozirih nara je francoskih krištijan: kdor pa bi imel več ljubemi do angleščine, temu bo ta baš tako služila.

Ne ugovarjai mi nihče, da smo sedi Italjanom in da so praktični oziriki nam velejajo, da se njihovega jezika učimo. Ta ugovor je zelo po ceni. Ti praktični oziri so prav nitevi in daleč ne odtehtajo nevarnosti, ki nam odlaže preči — in če res so, tedaj govorimo zato, da nai se očutuje laščina kot neobvezen predmet na trgovskih, ne pa na drugih solah. A trgovci, ki zna francosčino, bo še nio tudi na Italijanskem izhajal, ker skoraj vsak naobrazen Italijan francoski govoril ali vsaj razume. — Danes pa imamo upad naš Trst ostane, ali v našiščem slučaju, da bude prosta luka. Tedaj pa tam veljal francoski in angleški jezik več nego laščina. Tržili bomo s Francoski. Anglezi in Amerikani. Za tiste kupcije, ki jih bomo imeli z Italijo, nam bodo znanje teh jezikov zadostovalo. Lahko je naši mora naš sovražnik. Da bi se njegovega jezika mi učili, bi le nitemu koristilo. Milosti od njega nimamo prosiči: kar pa nam sicer ima dat, nam bo dal brez znanja njegovega jezika. Nam se njezovega jezika ni treba učiti: nai pa se na našega uči. Ima to za iste razloge. Iz trgovskih ozirov bi nam potem kažalo tudi, da se istotko učimo grščino. — Znanje sovražnikovega jezika v prirodom ljudstvu je le sovražniku v korist. Zato ne smemo svojih otrok učiti tega jezika, in tedaj ne spada laščina ne v ljudski, ne v meščansko šolo in ne v učiteljišče. Zlasti kar se nje učiteljišče: kdaj smo že kai slišali e laščen vzornem šolskrbi? Kaj se nam je od nje učiti? Kaka je italijska pedagogika, italijska metodika? Na mednarodnih pedagoških kongresih ita je precekl klaverno ulogo med drugimi narodi. Vse le je se na takih stopnji, da se nimamo nicesar od Lahovit. Malo je njihovih vzgojnih knjig, ki jih svetovno trpi upošteva in vzgoja ljudstva samega nam ne more imponirati, bodisi da nam bi ugaivali neira heradija na vseh javnih trgih italijskih mest in to. — da nam neopolski facaroni kažejo dolge osle in delato brezobrazno neslane grimase, ko pridejo kot tuici občudovati nih narave in umetniške krasote, h katerem seveda danačenja lašči rod, kar malo prispeva.

Naj načeli pa ima mnogo zaintemati iz francoskih, amerikanskih in angleških knjig. (Vsa moderna pedagogika je tega izvora.) Zato bi mu znanje teh jezikov mnogo več koristilo. Angleščina bi se zaradi sorodstva z nemščino zdaj se lažje učili, dokler še znamo nekoliko nemščino.

Francoščina je jezik diplomata. Na vseh političnih in diplomatskih, na vseh znanstvenih in socialnih, svetovnih kongresih se ž no lahko izhaja. Zvezna republika, ki je na vidiku, je bila upoštevana v prvi vrsti. Izbraten Srb. Rus. Poljak. Čeh govoril francoski: mi na bi se nai učili italijsčine morda zato, da se ed svojih bratov tudi v tem obziru boli oddaljujemo? S francosčino in angleščino izhaja po celom svetu. — Naši dajaki, ki im domače šole ne bodo nadile vsega, bodo iskali zavetja v Švici in na Francoskem, ne pa v Italiji, ki je do sedaj male naših ljudi izbravljala pač na že marsikaterega našega preprostega mejača počela. Ze od nekdaj so hodili naši Slovani v Francijo v nauke, vse od Slovencev do Rusov in Bolgarov in od gashih pesnikov in umetnikov mnogi od Subica Jurija, od Stritarja, Aškerca do Levstika VI. in Zupančiča.

Ce čuvamo svojo narodnost, ne smemo pozabiti tudi svoje umetnosti. Tudi ona je del našega bistva. V tem obziru je skrajni čas, da se odigremo laščemu volivu, ki nas že oklepava stolica.

Predvsem trije umetnosti, da najdemo temelje svoji lastni, na katere nam je zidati, da si ustvarimo zaredbo svoje narodne umetnosti. Z malimi izjemami je pri nas vse še na tem polju, — tuge in stoletje staro. Niti motivi niso narodni. Naše cerkev so slike Italijani, na naših trgih stojijo laščki spomeniki, naše hiše so v italijskem slogu zidane in naš Langus in Wolf sta skoraj bi deljal — Italijana. — V našem pa živi mnogo umetniške moči. Treba je le pravih buditev, da tih zdramilo, in pravega čuta, da se razvile v narodnem zmislu. — Tudi tu se nam je učiti tute umetnosti, da bi vedeli coniti svoje lastne zaklade, ki so se skrili v narodu in ki jih želim in ih le čital Nemec, Anglez in Francos: mi pa se jih deloma že le začeniamo zavedati. Naših narodnih vezem je za tisoč vrednosti. Tudi ona je del našega bistva. V tem obziru je skrajni čas, da se odigremo laščemu volivu, ki nas že oklepava stolica.

Predvsem trije umetnosti, da naj-

— Imo države in nate pokrajine. Po naredbi kr. ministra za pravosodstvo z dne 5. januarja t. l. št. 151. ima naša država službeni naslov: Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovenev. Nikak drug naslov v občevanju državnih uradov, bodisi med seboj, bodisi zasebniki, ni dopusten. Istotako je zabranjena kritika SHS v uradnem občevanju. Z ozirom na ta sklep je določila Narodna vlada, da se bo imenovala odsek: Deželna vlada za Slovenijo.

— Uradni list. Izšla je št. 45. uradnega lista deželne vlade za Slovenijo, kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovenev. Objavlja med drugim sledeče naredbe: Dobrodeleni zavodi na Stajerskem se prevzamejo v držav. upravo. Predpisi o vojnih dajatvah se izpremeni. Za stvarno demobilizacijo je ustavljena gospodarska komisija. Članom trgovske obrtnice zbornice se podaljša poslovna doba itd.

— Proti nemčurškim sodnikom. Ministro nedelje se je vrnil v Laporju pri Slov. Bistrici dobro obiskan sled Kmečke zvezne, na katerem so zborovalci ogorčeno protestirali proti obdržanju nemških, oziroma nemčurških sodnikov na okrajinu sodnij v Slov. Bistrici. Zborovalci so odločno zahtevali od Narodne vlade, da dosedarte sodnike takoj nadomesti s slovenskimi. — Ta javen skandal je zopet zavirkal policijno uradno, ki se je zadnji čas na mnogih krajin pokazalo v zelo neljubi luči. Narodni svet v Slov. Bistrici je postal poverjenišču za pravosodstvo v Ljubljani par obširno utemeljeni vlog, v katerih je jasno očrtal dosedanje. Jugoslavij sovražno delovanje vseh sodnikov v Slov. Bistrici, in posečno zahteval ali hovo odstranitev. Nemčurški sodniki pa so se brusili pete pri raznih gospodih, postali čez noč »Slovenec« in vladu jih odstranila. Ogorecje slovenskega ljudstva nad tem omalovaževanjem naše narod, probuje pa se je povečalo še s tem, da so poverili tem nemškutarjem celo ponovno zasišanja prič v političnih procesih proti nemčurjem, torej njihovim političnim somičnikom. Pa bi bilo ljudstvo se bolj razčakeno, so poslali minuti teden, da se novega regenata sodnika na okrajinu sodnijo v Slov. Bistrici, tako da so sedaj na sodniji t. ije nemčurški sodniki, i nemški oficirji, Slovenci pa so samo oficiranti. Ta skandal se mora takoj odstraniti.

— Šurki. Zadnje dni se je poizkušala Širiti po mestu govorica, da je izbruhnila v Beogradu revolucija, da je dinastija odstavljenja itd. Razširila sta jo, ravnatelj tukajšnje podružnice Verkehrsbanke in podpravnatelj podružnice Kreditanstalt, oba zagrizena Nemci, ki sta se pod prečnim avstrijskim režimom tu ugnezdi. Izvajala sta s te vsemi vse mogoče in nemogoče konsekvenčne, kako bo Jugoslavija propadla. Nemci zasedli Maribor, Ptuj, Celje in kakšna bi bila posledica za nemščo v Ljubljani... Zakaj trpmo še takih ljudi pri nas? Ali ne bi bilo naravnno, da glavni funkcionari zavodov, ki živijo od Slovencev, bi bili Slovenci, ali barem jugoslovenski državljani, če tudi nemškega rodu. Niti pod starini, nemškim režimom, bi se ne bila upala nemška banka poveriti vodstvo svojih podružnic v Pragi, Krakovu, Trstu Nemču. V Trstu n. pr. je med 200 uradnikov v Kreditinstvu zavod konaj 15 Nemcov, vsi drugi, sosebno tudi ravnatelji, prokuristi itd. sami Italijani. Samo pri nas je še vedno nemška prepotenza in nesramnost ista kot prej. Za sluge in slabu plačane podaradnike so Sloveni dobri — vsa boljša renumeriranata mesta pa so zasedena od Nemcem. V tukajšnji podružnici Kreditinstva zavoda je med približno 30 uradnikov le 6 do 7 Slovencev, na vplivnem mestu pa nobeden. Ravnatelj, podpravnatelj, prokurist, glavni knjigovodja, tajnik itd. — vse nemško. — Quonque tandem.

— Ljubljanska električna železnica. Iz krogov g. citatcev našega lista smo čuli razveseljujočo vest, da je uprava električne železnice po Šteinem obstoju tega podjetja čutila potrebo, nastaviti za vodilo obrata domačina Slovencev. Na tem vodilnem mestu so se tekom let menjavale različne kapacitete, toda vedno je imel srečo le Nemec. Danes seveda, ko je politični preobrat to zahteval, so vendar naši Slovenci za to mesto, čeravno bi ga bili lahko že davno dobili. Ker pa Slovenci upravi te železnice niso bili simpatični, ostalo je tako, da imel Nemec predpravico. Veliko število naših vrlih tanov Slovencev so bo že gotovo danes spominjalo, kako je obratno vodstvo v prvih mesecih zapostavljalo domačino, in kako jih je pri tem slabno načevalo. Ni čuda, da so se tako pogosto menjavali. Pa tudi ravnanje z uslužbenici ni bilo takoj prijazno, kakor zahteva čut oljke, zato so se dostikrat čuli neprijetni odmevi. Med občinstvom je bilo dostikrat čuti razne kritike, tako da si uprava ni mogla pridobiti takega ugleda med ljudstvom, kakršnega bi lahko imela, ako bi tako preveč ne gledala na svoj zep. Ker je na ni bilo za ugled, silo je tako po čutu naprej, saj je Dunaj precej oddaljen od Ljubljane. Ta firma bi se bila tudi že lahko spomnila, da ima se danes v Ljubljani uslužbenice, ki so pristni Nemci, da bi jih bila odpoklicala v blaženo Nemško Avstrijo; pa se menda za to ne zmeni! Ali je to lepo, da so pri električni železnici še vedno zaposleni Nemci, naši domači fantje pa, ali so deloma zapostavljeni, ali pa morajo hodiči okoli brez dela, ker zaradi njih ne morejo dobiti službe? Ce je tvrdka »Siemens«, na Dunaju že sredi novembra l. l. odstopila vse tajerodce, med temi tudi enega Slovencev, ki je prav iz Ljubljane, bi bilo umestno tudi pri električni železnici, da storiti isto. Za vugled naj bi bo južna železnica, ki je tudi privatno podjetje. Na to opozar-

— Več o tem pričodnjit, ko dobimo potrebne informacije.

— Uradniki na Kranjski bralniščici že vedno nečejo znači slovenski. 27. januarja t. l. je blagajnik Kranjske bralniščice pri sprejemaju stranki govoril sam nemško ter klijub različnih zahtevam ni hotel znati slovensko. Stranke so se zaradi tega netaknega nastopa uradnika Kranjske bralniščice h. do razburale. Kaj smo še vedno v Avstriji?

— Iz Področja. V časopisu je bilo objavljeno, da se bo pri razdelitvi veloposestev oziral v prvi vrsti na legijonarje. Opazovali bi merodajne faktorje na to, da se je na koroski fronti že od 10. decembra 1918 nahajal prvi bataljon ljubljanskega pčpolka, ki so ga tvorili možje, ki so ob času splošne desorganizacije vstopili prostovoljno v našo vojsko, da branijo domovino. Tem morem gre v prvi vrsti zasluga, kajti bili so prvi in edini na mejnici naše domovine, mogoč preie, kakor je prista prva ležila na Koresko. To naj merodajni faktorji ob pravem času uvažijo!

— Ni ubežnik. Pomotoma je bil objavljen v našem listu med nebežniki enoletni prostovoljec strelec Jozef Hojkar, ki se nahaja od 10. decembra 1918 v bolnišnici oskrbi jugoslovenske bolnišnice v Ljubljani.

— Visokošolcem tehnikom. Glasom sklopa na sestanku dne 2. t. m. napovedan vse tovarisce tehnik, da mi ne morem doma po donosilci tavijo te podatke: imo in naslov, visokošolski oddelok in letnik (semester), položeno izpite (kotovki), do sedaj obiskovano šolo. Nadalje na naznjanje, bi li hoteli obiskovali pomočne seminarne kurze v Ljubljani, kajti bili se imao v kratkem otvoriti. Izrecno se vabijo v tako izjava tudi generali v prvoletniki. — M. Šuklje. Ljubljana, Bleiweisova cesta 7/1.

— Zopet smrtna nesreča z orložjem. V soboto popoldne sta se na Rimski cesti št. 9 v stanovanju dva dajaka igrala z nabasanim samokresom, ki se je sprozil in je krogla zadelo v glavo 16letnega dajaka Hinka Kotučana, rodona s Stajerskega. Mladični je bil takoj mrtv. Niegovo trpljo so preneli v mrtvanično v Sv. Krištofu. V sobi so bile naši tudi dve vojaški puški. Že toliko smrtnih nesreč pa se hude še ne spomnimo. Proč z orložjem, sosebno pri mladinci.

— Med potjo v bolnišnico umrl. V soboto popoldne je šestletno Berto Švajger njeni mati pohala v deželno bolnišnico, ki ji te pa že v mestu med potom umrla. Truplo dekle se preprelili v mrtvanično k Sv. Krištofu.

— Umrl je v Ljubljani zaseben urednik sedaj črnovinik g. Josip Hadrača. Prisadeti rodbini naše sožalje! Umrl je v Lesčah na Gorenjskem znani posestnik in gostilničar g. Ivan Legat v starosti 51 let. Prisadeti rodbini naše sožalje! Možirje. V preoslabljeno obolaženje ohola žena zvezne tukajšnje podružnice Verkehrsbanke in podpravnatelj podružnice Kreditinstala. Odtek je prepreljal v občinsko sestavno, ki se pod prečnim avstrijskim režimom tu ugnezdi. Izvajala sta s te vsemi vse mogoče in nemogoče konsekvenčne, kako bo Jugoslavija propadla. Nemci zasedli Maribor, Ptuj, Celje in kakšna bi bila posledica za nemščo v Ljubljani... Zakaj trpmo še takih ljudi pri nas? Ali ne bi bilo naravnno, da glavni funkcionari zavodov, ki živijo od Slovencev, bi bili Slovenci, ali barem jugoslovenski državljani, če tudi nemškega rodu. Niti pod starini, nemškim režimom, bi se ne bila upala nemška banka poveriti vodstvo svojih podružnic v Pragi, Krakovu, Trstu Nemču. V Trstu n. pr. je med 200 uradnikov v Kreditinstvu zavod konaj 15 Nemcov, vsi drugi, sosebno tudi ravnatelji, prokuristi itd. sami Italijani. Samo pri nas je še vedno nemška prepotenza in nesramnost ista kot prej. Za sluge in slabu plačane podaradnike so Sloveni dobri — vsa boljša renumeriranata mesta pa so zasedena od Nemcem. V tukajšnji podružnici Kreditinstva zavoda je med približno 30 uradnikov le 6 do 7 Slovencev, na vplivnem mestu pa nobeden. Ravnatelj, podpravnatelj, prokurist, glavni knjigovodja, tajnik itd. — vse nemško. — Quonque tandem.

— Ljubljanska električna železnica. Iz krogov g. citatcev našega lista smo čuli razveseljujočo vest, da je uprava električne železnice po Šteinem obstoju tega podjetja čutila potrebo, nastaviti za vodilo obrata domačina Slovencev. Na tem vodilnem mestu so se tekom let menjavale različne kapacitete, toda vedno je imel srečo le Nemec. Danes seveda, ko je politični preobrat to zahteval, so vendar naši Slovenci za to mesto, čeravno bi ga bili lahko že davno dobili. Ker pa Slovenci upravi te železnice niso bili simpatični, ostalo je tako, da imel Nemec predpravico. Veliko število naših vrlih tanov Slovencev so bo že gotovo danes spominjalo, kako je obratno vodstvo v prvih mesecih zapostavljalo domačino, in kako jih je pri tem slabno načevalo. Ni čuda, da so se tako pogosto menjavali.

Pa tudi ravnanje z uslužbenici ni bilo takoj prijazno, kakor zahteva čut oljke, zato so se dostikrat čuli neprijetni odmevi. Med občinstvom je bilo dostikrat čuti razne kritike, tako da si uprava ni mogla pridobiti takega ugleda med ljudstvom, kakršnega bi lahko imela, ako bi tako preveč ne gledala na svoj zep. Ker je na ni bilo za ugled, silo je tako po čutu naprej, saj je Dunaj precej oddaljen od Ljubljane. Ta firma bi se bila tudi že lahko spomnila, da ima se danes v Ljubljani uslužbenice, ki so pristni Nemci, da bi jih bila odpoklicala v blaženo Nemško Avstrijo; pa se menda za to ne zmeni! Ali je to lepo, da so pri električni železnici še vedno zaposleni Nemci, naši domači fantje pa, ali so deloma zapostavljeni, ali pa morajo hodiči okoli brez dela, ker zaradi njih ne morejo dobiti službe? Ce je tvrdka »Siemens«, na Dunaju že sredi novembra l. l. odstopila vse tajerodce, med temi tudi enega Slovencev, ki je prav iz Ljubljane, bi bilo umestno tudi pri električni železnici, da storiti isto. Za vugled naj bi bo južna železnica, ki je tudi privatno podjetje. Na to opozar-

— ODGOVOR NA ULTIMATUM GRADCU.

Iz Gradca je danes pravočasno prišel odgovor. Stajerska deželna vlad jejavila, da niso njeni člani prisotni. Bela Pecic sta že nekaj mesecov pred koncem svetovne vojne izseljela v Švico, da seznanjajo mednarodno občinstvo z jugoslovensko plemeni. Priredila ste več koncertov, na katerih je peljala odlična naša umetnica tudi nekaj slovenskih pesmi. Na prvem koncertu v Curiu dne 13. januarja sta oba predsednika želela pravcat triumf. »Neue Zürcher Zeitung« z dne 16. jan. poroča: »Navdušeno ploskanje polnočevalno prisotne slovenske kolonije se je zdržalo s krasnimi cvetličnimi darovi v pravo ovacijo, finocutnemu umetniščnu koncertu.«

Izredno za se lahko pozabni vpogled v psiho starega in neizrabljenega (Jugoslovenskega) naroda ter se radovati nad njegovo resno, rastočo umetnostjo. Na tem večeru sta bila zastopana tudi slovenska skladatelja Lajovic in Pavčič, priči z Župančičeve pjesmi o tkalcu, drugi z Župančičeve »Uspavanko«. Zanjivimo je, da se zdita nemirski kritiki obe ti pesmi zelo krotki in malo narodni. Lajovičeva pesem mu je »francosko operno orientirana«. Pavčičeva pa »pod močnim romantičnim vplivom. Najbolj so ugajale skladbe Čeha Vit. Novaka, Russ Anatola Ljadova (Otroške pesmi), dalmatinškega Hrvata Ante Dobronića in Srba Petra Konjovića. Umetnika sama nam poročata: »Sretni smo, da Vam možemo faviti, da nam je uspel več prvin na našim istovne in internacionalem danas Zürichu izvožiti našo jugoslovensko pjesmi priznanje, ravno ostalim kulturnim našredoma. Živili Slovenci!«

Fr. G.

Proda **se** nova, še nenočena znamenja oblike pri tv. Kravos, Dvorjaka cesta 9 L. dvorišče. 1412

Abiturijent išče primerne službe. Pisane ponudbe pod "Tadic/1404" na uprav. Sl. Nar.

Proda **se** moški zimski svetnjčišči temen. Naslov pove upr. Sl. Nar. 1403

Bencin-motor popolnoma nov, se vsled smrti lastnika po ugodni ceni proda. Besalat & Rožanc, Ljubljana, Frantice nabreže št. 5. 1422

Proda **se** dvoprečna kočija, polkrička, ta kočija, otročji voziček in banja za otroke. Poizve se št. Vid pri Ljubljani št. 56. 1408

Klavir (Bösendorfer) se proda. Istočasno se sprejmejo gospodov na hrano. Kje, pove upr. »Sl. Nar.« 1394

Sablija, dolga salonska in kratka (goralski strelcev) z jermenjem in portopeji se ceno proda. Oglidati se more okoli poldneva v Hrenovi ulica št. 6, pritličje, levo. 1424

Izseljenec Kdo bi oddal pohištvo v zameno za pečo finega pristnega platna, predvojni izdelek. Pismene ponudbe pod "Pohištvo/1358" na upr. Slov. Nar. 1388

Strojna matica več instaliranja se dobi za elektrano v Kraju. 1428

Proda **se** dobro ohranjeno skoro novo žensko sedlo. Kje, pove upravnštvo Sl. Naroda. 1425

Kupi se pišč. Pismene ponudbe na pod. "Pec/1400".

Hrana z velikim dvoriščem in gospodarskim poslopjem se odda 15. marca 1919 za 5 let. Naslov pove upravnštvo "Slov. Naroda". 1399

Dva težka konja, 7 let starci, zanesko vožnjo, sta narodna pri Josip Bergmann v Ljubljani. Poljska cesta št. 85

Proda **se** več bl. na zelo prometnem prostoru v Ljubljani. Poizve se v pisarni Zadržave centrali v Ljubljani. Mikloščeva c. št. 8. Istopot se prida tudi več stanovan.

500 nagrade onemu, ki mi preskrbi stanovanje 1 do 3 sob s kuhinjo v Ljubljani ali bližnjem okolju. Pismene ponudbe pod "Ljubljana 1411" na upr. Sl. Naroda. 1411

Slovenska tvrdka na Dunaju sprejme poslojevne znamenja za pečo finega pristnega platna, predvojni izdelek. Pismene ponudbe pod "Pohištvo/1358" na upr. Slov. Nar. 1388

Beste počasnega obvestila.

Moral pregrabi zased v Ljubljani.

Potri neizmerne žalosti naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem priesrečjujoči vest, da je naš iskreno ljubljeni sin ozir. bratranec in nečak, gospod

Josip Hadraha

začetni uradnik sedaj črnovejnik

dne 3. t. m. ob 6. uri zjutraj po dolgi, mukoljini bolezni, kateri si je nakopal v vojni, previden s tolažili sv. vere bogzano premiulin.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v torek dne 4. svečana ob 3. uri popoldne iz mitvaške veže v deželni bolnišnici pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadužnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 3. svečana 1919.

Žaljajoči ostali.

Beste počasnega obvestila.

Potriti srcem naznajamo vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preblagi soprog ozir. oče, brat, stric, ded, gospod

IVAN LEGAT

posestnik in gostilnik v Lescah

v nedeljo dne 2. t. m. ob 10. uri dopoldne previden s sv. zakramenti v 51. letu svoje starosti po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v torek 4. t. m. ob 3. uri popoldne.

V Lescah, dne 2. svečana 1919.

1438

Žaljajoči ostali.

1417

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja in tolažbe povodom prebride izgube našega srčnoljubljencega sina, ozir. brata in svaka, gospoda

Hugona Widmayer

SHS poročnika top. povelj. mariborskega

Izrekamo tem potom najiskrenježno zahvalo. Mnogi so spremili našega nepozabnega na poslednji poti. Še več jih je sočutilo z nami prebrido izgubo.

Zahvaljujemo se najiskrenje vsem za časte spremstvo; osobito se zahvaljujemo: gg. zastopnikom narodne vlade SHS in županstva, poveljniku II. vojn. okrožja, darovalcem vencev, osobito generalu Majstru, Štaciskemu poveljstvu Ljubljana in Sp. Dravograd, čast. spravod. spremljajoči duhovščini, gg. častnikom garnizije, gornikom dr. Pogačniku in župniku Iz Černeč v župnijski besedi, topičarskemu poveljstvu Ljubljana, Maribor, Celje in Sp. Dravograd, srbskemu oddelku pod vodstvom generala Smiljanica, zastopniku nadporočniku I. bitnici iz Črnič, gg. povečani za ganljive žalostinke in vsem, ki so spremili predragevata takoj mnogobrojno številu k zadnjemu počitku.

Vuzenica, 1. svečana 1919.

Rodbini Widmayer-Klarman.

Capodim poslož žalilo in znamenja ali poljaka znamenja konverzacio. Naslov pove upr. »Sl. Nar.« 1416

Dežni plaz 25 nov. in Stedlinik na prvo žensko sedlo. Kje, pove upravnštvo Sl. Naroda. 1425

Kupi se pišč. Pismene ponudbe na pod. "Pec/1400".

Hrana z velikim dvoriščem in gospodarskim poslopjem se odda 15. marca 1919 za 5 let. Naslov pove upravnštvo "Slov. Naroda". 1399

Dva težka konja, 7 let starci, zanesko vožnjo, sta narodna pri Josip Bergmann v Ljubljani. Poljska cesta št. 85

Proda **se** več bl. na zelo prometnem prostoru v Ljubljani. Poizve se v pisarni Zadržave centrali v Ljubljani. Mikloščeva c. št. 8. Istopot se prida tudi več stanovan.

500 nagrade onemu, ki mi preskrbi stanovanje 1 do 3 sob s kuhinjo v Ljubljani ali bližnjem okolju. Pismene ponudbe pod "Ljubljana 1411" na upr. Sl. Naroda. 1411

Slovenska tvrdka na Dunaju sprejme poslojevne znamenja za pečo finega pristnega platna, predvojni izdelek. Pismene ponudbe pod "Pohištvo/1358" na upr. Slov. Nar. 1388

Beste počasnega obvestila.

Moral pregrabi zased v Ljubljani.

+

Potri neizmerne žalosti naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem priesrečjujoči vest, da je naš iskreno ljubljeni sin ozir. bratranec in nečak, gospod

Josip Hadraha

začetni uradnik sedaj črnovejnik

dne 3. t. m. ob 6. uri zjutraj po dolgi, mukoljini bolezni, kateri si je nakopal v vojni, previden s tolažili sv. vere bogzano premiulin.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v torek dne 4. svečana ob 3. uri popoldne iz mitvaške veže v deželni bolnišnici pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadužnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 3. svečana 1919.

Žaljajoči ostali.

Beste počasnega obvestila.

+ Cross symbol

Potriti srcem naznajamo vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preblagi soprog ozir. oče, brat, stric, ded, gospod

IVAN LEGAT

posestnik in gostilnik v Lescah

v nedeljo dne 2. t. m. ob 10. uri dopoldne previden s sv. zakramenti v 51. letu svoje starosti po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v torek 4. t. m. ob 3. uri popoldne.

V Lescah, dne 2. svečana 1919.

1438

Žaljajoči ostali.

Kovačnico na deželi, na boljšem mestu, v dobrem stanju, 136 v najem ali bi jo kupil. Sem vodvec star 35 let, podkovski kovač in izdelovalci vozov in drugega orodja. Piseme ponudbe pod "Kovač/1415". 1415

Zamenja **se** za lažje ali pa proda podkova. 3 in pol m lepega močnega predvojnega suška. Nadalje se prodasta 2 gumijasti cevi za gumijasti plaz za kolo. Vprašati v Simo Grgičevi ulici II, pri desno od 3 do 8 pop.

Gospodina z letnim spričevalom, zmožna slov. nemškega dela, v izdelanju, le malo rabljen, z mnogimi pritlikinami in vsem potrebnim, se ceno proda. — Več pove Ivan Krašovec, Vogrče p. Pišter, Sp. Korôška.

Fotografski aparat, oblika 10 × 15, 1=72, zelo praktičen, le malo rabljen, z dveh sobam in kuhinjo s ritiklinami za takoj. Pismene ponudbe pod "Moški črveni/1397" na upr. Slov. Naroda. 1430

Vino, pristno dolensko v vsaki množini, zini od 50 litrov naprej razposiljano po dnevni ceni Jos. Kričar, posestnik v Sv. Križu pri Kostanjevici. Nasločila se izvijo le v narodniki pokrov (pravne) naslovi. Naslov pove uprav. "Slovene/1398". 1430

Proda **se** ceno ozek godbeni avtomat za gospodino k postarnemu gospodu, želi vstopiti zobražena starešina gospoda. Ponudbe pod "Godobr/a/1377" na upravnštvo Slov. Naroda. 1428

Proda **se** ceno ozek godbeni avtomat za gospodino k postarnemu gospodu, želi vstopiti zobražena starešina gospoda. Ponudbe pod "Godobr/a/1377" na upravnštvo Slov. Naroda. 1428

Ograja za spahino iz svetlo-orehovega lesa, 12 posteljama, potem kompletna moderna ograja za pisanico z blagajnico takoj ali pozneje v trgovino ali vitezov. Ponudbe pod "Sl. Nar.« pod "p. Št. 12/1377" na uprav. "Slovene/1398". 1428

Kovačnico na deželi, na boljšem mestu, v dobrem stanju, 136 v najem ali bi jo kupil. Sem vodvec star 35 let, podkovski kovač in izdelovalci vozov in drugega orodja. Piseme ponudbe pod "Kovač/1415". 1415

Zamenja **se** za lažje ali pa proda podkova. 3 in pol m lepega močnega predvojnega suška. Nadalje se prodasta 2 gumijasti cevi za gumijasti plaz za kolo. Vprašati v Simo Grgičevi ulici II, pri desno od 3 do 8 pop.

Strojvodila drž. železnic star 42 let z letno plačilo 2000 K. z dvema odraslima otrokama, se želi seznaniti v svetu ženitve z gospodinjstvo, ki vse zelo malo rabljen, je napred. Ponudbe pod "Št. 12/1377" na uprav. "Slovene/1398". 1428

Proda **se** ceno ozek godbeni avtomat za gospodino k postarnemu gospodu, želi vstopiti zobražena starešina gospoda. Ponudbe pod "Godobr/a/1377" na upravnštvo Slov. Nar. 1428

Beste počasnega obvestila.

+ Cross symbol

Potriti srcem naznajamo vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preblagi soprog ozir. oče, brat, stric, ded, gospod

IVAN LEGAT

posestnik in gostilnik v Lescah

v nedeljo dne 2. t. m. ob 10. uri dopoldne previden s sv. zakramenti v 51. letu svoje starosti po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v torek 4. t. m. ob 3. uri popoldne.

V Lescah, dne 2. svečana 1919.

1438

Žaljajoči ostali.

Beste počasnega obvestila.

+ Cross symbol

Potriti srcem naznajamo vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preblagi soprog ozir. oče, brat, stric, ded, gospod

Stanje vlog je značalo koncem meseca junija 1918 k 200,000.000—.

Glavnica k 80,000.000—.

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Stritarjeva
ulica št. 9.

Nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Vsek, kdor rad cenó kupi pohištvo, naj
se oglesi v zalogi pohištva

648

Vido Bratovž
Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

POZOR!

POZOR!

Večje število slomoreznic

specne konstrukcije v raznih izvedbah je došlo. Vsek, ki potrebuje slomoreznic, naj si jo pride takoj kunit, ker je povpraševanje zanje zelo močno. V zalogi so tudi vsakovrstni drugi stroji. — Franc HUTI, zalogar poštedenskih strojev, Ljubljana, Martonova cesta štev. 2.

839

Srbečko, hraste, lišaje

odstrani prav neglo dr. Plesch-a izvir. postav. varovano „SKABA-FORM“ - marilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni ionček K 3—, veliki K 5—, porcija za roblino K 12—.

— Dr. E. Plesch's Krone-Apotheke (838), Raab, Ogrsko. — Zalog za Ljubljano in okolico: Lekarna „Viri znamenje Jelena“, Ljubljana, Marija trg. 5958

Pozor na varstveno znakovo „SKABA-FORM“ 700

Modni salon za dame in gospode

V. Pfunder, Kranj (Gorenjsko)

se priporoča za izdelovanje najfinnejših danskih oblik, bluz, kostumov, plav, kakor tudi najfinnejših moških oblik, površnikov itd. Točna in hitra posrežba. Cene nizke.

Vina,
nova, izbrana k 450— (v mesta k 470—) za 100 litrov v
vsaki množini

MILKO JESIH,
Ljubljana, Florianska ulica štev. 33.

Pozor! Jugoslovani! Trgovci!

Nudim Vam zemljevid celokosno Jugoslavijo. Vsak trgovec naj bi ga prodajal, vsaka hiša naj bi ga imela; saj je to nemljevid naše svobodne domovine. Cena na drobno 2 K. Denar naprej. Trgovcem pošljem najmanje 50 zemljevidov za 60 kron, prost poštnine proti povzetju. Za večja narocila popust po dogovoru. Se priporočam Rudolf Gotič, Vrhniška. 1129

Slike našega vladarja : Kralja Petra :

50 × 70 cm in 35 × 48 cm

se dobi pri A. BABKA, trgovina slik „Spiral“
Kongresni trg in Dusajka cesta. 1429

Največja slovenska hranilnica !

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1918 vlog k 80,000.000—
rezervnega zaklada k 2,500.000—

Sprejem vloge vsak delavnik in tudi obrestuje najvišje po

30

vloge in mestne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je popolnoma varna.

Za varčevanje ima vpeljane lige domače hranilnike. Dovoljuje posejila na zemljišča in poslopja proti zizkemu obrestovanju in obligatoremu odplačevanju dolga.

V podprtju trgovcev in obrtnikov ima ustavljeno

Kreditno društvo.

Kmetska posojilnica Ijubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad k 1,100.000.

3 1/4 %

brez odbitka rentnega davka

Ustanovljena l. 1881.

Svarilo.

Bogodelo je to mojega učitelja, da si le vojak Mariborski Andrej na volitvi med našev avtohtini vseh turških in privatnih strank domačih in blago rečenih in tisoč francov G. naši mešarije v Ljubljani in št. Vida. Kdo prečim vloge, da ga pri sepostrem počutu naseleni počititi, ker pod r'gom sami pladajo.

Franca Čerman,

St. Vid nad Ljubljano.

Naznanilo !!!

Usojam si naznaniti st. občinstvu da sem začel posebno izvrševati noben silikarski obrt Čeme primerno.

Andrej Jager,
Trnovski pristan 16. 1021

Pravo romeno domače

milo za pranje

1 kilogram K 10— Pri naročbi 1 skrinjice okoli 3 in pol kg K 35— franko. Po povzetju pošilja zavod za eksport. M. Jäger, Zagreb, Petrinška ul. 3 II. Obenem z naročbo je poslati polovico iznosa.

Jugoslavenske himne

(Ljepa naša; Bože pravde;
Naprek. Oj Slaveni)
za glasovir — tekst latinskom K 6—.
za poštarinom K 8—.

Srpska narodna himna

(Bože pravde)
za glasovir — tekst cirilicom K 6—,
sa poštarinom K 8—.

Narudžbe i novice u nasred treba
slati na adresu:

Knjižara Z. i V. Vasića, Zagreb,
Akademski trg 8/B. 1418

Suhe gobe

in poljska zemena plačuje
po najvišji ceni

Sever & Ko., Ljubljana.

za glasovir — tekot cirilicom K 6—,
sa poštarinom K 8—.

Turške srečke!

Svoječni p. n. naročni turški srečki, ki so prenehali ali bojejo prenehati z mesečnimi vplačili, naj v svetu povračila vplačanih zneskov nemudoma vpošiljejo zadnevne prodajne listine in potrdila o vplačanih zneskih na naslov:

Glavno zastopstvo srečkovnega oddelka Češke industrijalne banke v Pragi

1362
Ljubljana, Frančeve nabrežje štev. 1.

ČEVLJI.

Domači čevlji iz svetka z debelimi presitimi klobučevinastimi podolati, velikost: 36—44 par K 11—. Za preprodalce od 1 tucata naprej par K 8.50. Ustvarjati vedri skoraj z lesenimi podolati in usnjatimi varovalci podolatov, boljše izdelave, lepe oblike s popolnoma usnjatimi gornjimi deli, par velikost: 36—41 K 28—, velikost 42—45 K 34—. — Kdor vzame 12 parov tudi odštejen poštnino ter 5% skonto. **Mediki gorski čevlji** iz kravjega usnja, močni Strapacni čevlji St. 40—46 par K 75—. **Gorski usnjati čevlji** z usnjatimi podolati, velikost: 28—25 K 19—, 26—28 K 20—50. Na vse strani po povzetju. RUDOLF VERNBERGER, Schuhfabrik Hanauerlager Gradač (Graz), Sporgasse 10. 428

Vabilo na subskripcijo.

Ustanovi se v kratek:

delniška družba „Triglav“

za izdelavo živila kaže in seduha kozar.

Delnice so po 500 kron.

Vabite se, da se udeležite subskripcije in da prijavljent znesek takoj vplačate po pošti nakazici na podružnico Jadranske banke ali pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

Za pripravljeni odbor delniške družbe „Triglav“:

M. Gostinčar. V. Jerotić.

Čevlji tovarne

Peter Kožina & Ko.

Iz najboljšega čevra, boko in žahorja usnja z usnjatimi podolati se dobi v dnevnih cenah.

Trpežni zimski iz fine teletine z gumijastimi podolati po

K 29— za moške, K 73— za ženske.

V zalogi Ljubljana Breg.

Štev. 648

1302

Razglas.

Po naročilu poverjenštva za javna dela in obrt v Ljubljani bo oddalo in razpečevalo oskrbnisvo državne cinkarne SHS v Celju neposredno svoje izdelke.

Prodajale se bodo: Glavne piščevine redilnik dolobeni, čistič in čistek in čistek prah.

Vsi dopisi in naročila, katera se bodo reševala z obratno pošto, naj se pošiljajo plavžarskemu oskrbnisvu SHS v Celju.

Naročila se bodo izvajevala točno in solidno po stalnih cenah proti predpisom.

Zaboji se bodo zaračunjevali po dobavni ceni.

Plavžarsko oskrbnisvo SHS v Celju,

dne 25. januarja 1919.

983

Razglas.

Jugoslovanska tovarna za milo v Spodnji Šiški ima večjo množino milnega blaga. To blago se bo oddajalo poslej franko tovarna po naslednjih temeljnih, oziroma nadrobenih cenah:

20%	pralno milo v kosi po 100 g. komad po	— K 40 v.
30	" "	100 "
30	" "	200 "
38—40	" " toiletno	100 "
66	milo za britje v kosi po 50 "	2 "
10	mili prasek.	kg po 3 " 50 "

Pri naročbah istega milnega blaga v celih zabojih se doveljuje naslov popust in se v tem slučaju oddajajo milni izdelki franko tovarna po naslednjih cenah:

20%	pralno milo v kosi po 100 g. komad po	— K 30 v.
30	" "	100 "
30	" "	200 "
38—40	" " toiletno	100 "
66	milo za britje v kosi po 50 "	2 "

Bloge se mora plačati naprej, ker se raspoljuje nizor le prej pozvezeti.

Naročila je nasleviti na Jugoslovansko tovarno za milo v Spodnji Šiški.

V LJUBLJANI, dne 20. januarja 1919.

Poverjenik za javna dela in obrt:

Im. W. Komac, l. r.